

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 2759 від 16.01.2020
Народні депутати України
В. Галайчук та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за надання неправдивих свідчень про участь особи у виконанні завдань антитерористичної операції та операції об'єднаних сил)»

Метою поданого законопроекту, як це зазначено у пояснювальній записці до нього, є забезпечення заборони фальсифікації даних при отриманні статусу учасника бойових дій. Задля досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується передбачити кримінальну відповідальність за «складені для надання або надані органу, що приймає рішення про надання статусу учасника бойових дій, завідомо неправдивих свідчення про період безпосередньої участі особи у виконанні завдань антитерористичної операції та операції об'єднаних сил в районах їх проведення», шляхом доповнення ч. 1 ст. 384 Кримінального Кодексу України (далі – КК) відповідними положеннями.

Головне управління, проаналізувавши поданий законопроект, вважає за доцільне зазначити наступне.

1. Необхідність внесення до ст. 384 КК пропонованих змін у пояснювальній записці до законопроекту обґрунтовується прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання статусу та соціальних гарантій окремим особам із числа учасників антитерористичної операції» від 04.12.2019 № 329-ІХ (далі – Закон № 329-ІХ), яким передбачена можливість надання офіційного статусу учасника бойових дій членам добровольчих формувань, які брали участь в антитерористичній операції (далі – АТО) та операції об'єднаних сил в районах їх проведення.

Законом № 329-ІХ ч. 1 ст. 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» було доповнено п. 21, відповідно до якого особи, які у період до набрання чинності Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися

для захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, брали безпосередню участь в АТО, перебуваючи безпосередньо в районах АТО у період її проведення не менше 30 календарних днів, у тому числі за сукупністю днів перебування в районах її проведення, у взаємодії із Збройними Силами України, Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією, Національною гвардією України, Службою безпеки України та іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами, *мають право отримати статус учасника бойових дій.*

Підставою для надання такого статусу у разі відсутності належних документів є свідчення (заява) не менше, ніж трьох свідків про період безпосередньої участі такої особи у виконанні завдань АТО в районах її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях з перебуванням безпосередньо в районах здійснення зазначених заходів, підпис на яких має бути засвідчений нотаріально.

Рішення про надання статусу учасника бойових дій зазначеним особам приймається *міжвідомчою комісією, утвореною центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни*, члени якої в разі потреби уповноважені уточнювати інформацію про осіб, стосовно яких вони подані (надсилати необхідні запити тощо), заслуховувати пояснення таких осіб, свідків, представників державних органів. В місячний строк з дня надходження документів (уточненої інформації) комісія приймає рішення про надання (відмову в наданні) статусу учасника бойових дій, про що інформує осіб, які до неї звернулися. У разі ж виявлення факту подання недостовірної інформації або подання недостовірних даних про особу *міжвідомча комісія позбавляє статусу учасника бойових дій* (див. абз. 4 п. 2, абз. 3 п. 8-1 Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.09.2014 № 413 у редакції від 15.05.2020).

Таким чином, регулятивне законодавство у зазначеній сфері досить детально визначає механізм перевірки міжвідомчою комісією поданих документів для надання (відмови в наданні) статусу учасника бойових дій відповідним особам.

Окрім того, віднесення Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» заяви (свідчення) про період безпосередньої участі членів добровольчих формувань у виконанні завдань АТО, здійсненні

заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях до кола *офіційних документів, які посвідчуються нотаріусом* та відтворюють факти, що здатні спричинити наслідки правового характеру (див. абз. 9 п. 21 ч. 1 ст. 6), дає можливість у разі підробки відповідного документа з метою використання його підроблювачем чи іншою особою, збуту такого документа або його використання притягнути до відповідальності винних на підставі відповідної частини ст. 358 КК («Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів»).

2. Не зовсім зрозумілим, на наш погляд, є ідея про встановлення кримінальної відповідальності за надання уповноваженому органу завідомо неправдивих свідчень про період безпосередньої участі особи у виконанні завдань антитерористичної операції та операції об'єднаних сил в районах їх проведення саме шляхом доповнення відповідними положеннями ч. 1 ст. 384 КК. *По-перше*, запропоноване у проекті доповнення перевантажує аналізовану правову норму переліком абсолютно різних за змістом суспільно небезпечних діянь, що ускладнює процес застосування вказаних кримінально-правових приписів.

По-друге, об'єктом злочину, передбаченого ст. 384 КК, є *інтереси правосуддя* у частині забезпечення належного дослідження обставин кримінального провадження, проведення розслідування тимчасовою слідчою чи спеціальною тимчасовою слідчою комісією Верховної Ради України, або розгляду справ в суді чи Вищій раді правосуддя. У свою чергу, об'єктом діяння, про яке йдеться у проекті, слід вважати відносини, що забезпечують нормальну управлінську діяльність *органів державної влади та органів місцевого самоврядування*.

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно відхилити.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Є. Корнієнко

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01
Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/67618 від 04.06.2020

99745